

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény módosításáról szóló 2010. évi CXVI. törvény 2010. január 1-jétől lehetővé teszi, hogy a települési önkormányzatok rendeletben a közterület rendeltetésétől eltérő használatát szabálysértéssé nyilvánítsák. Ez a rendelkezés – figyelemmel a közelmúltban megszigorított szabálysértési eljárásokra is – jelentősen érinti az életvitel szerűen utcán élő hajléktalan embereket.

A módosítás nehéz helyzetbe hozza a hajléktalan ellátó rendszert, hiszen a 2011. január 1-i hatályba léptetés pont az ellátási szempontból legnehezebb időszakának a téli ellátásnak a közepére esik, amikor az intézményrendszer amúgy is túlterhelt.

Mivel a jelenlegi ellátórendszer a ma közterületeken élők ellátását jelenlegi kapacitásai és működési, finanszírozási diszfunkciói miatt nagyobb mértékben nem tudja felvállalni, így féltő, hogy kizárólag a büntetés, a hajléktalanság megoldása helyett annak kriminalizálása lesz a jogszabály életbe lépésének egyetlen következménye. Amennyiben a fenti intézkedés mellett a kormányzat és a települési önkormányzatok a szociális ellátórendszer keretén belül nem biztosítják azokat a feltételeket, melyek a jelenleg az utcán élő hajléktalan emberek számára megfelelő ellátást biztosít, úgy a hajléktalan életforma kriminalizálódik, a társadalomba visszavezető utak lezárulnak, beszűkülnek, helyzetük tovább marginalizálódik, gyakorlatilag a társadalmon kívülre rekednek. Az életbe lépett rendelkezés betartása, valamint a hajléktalan emberek helyzetének megoldása pedig egyre több és több erőfeszítést és anyagi ráfordítást kíván meg egyrészt a rendvédelmi szervezetektől, a települési önkormányzatoktól, valamint a kormányzattól, másrészt a szociális ellátórendszerrel.

Az előterjesztés célja azon feladatok számbavétele, melyek mentén a jelenlegi ellátórendszer megújítása véghez vihető, valamint kiszámíthatóbb és lakhatás biztonságát szavatoló rendszer építhető, melyek segítségével az utcán élő emberek fedélhez, lakhatáshoz és a számukra szükséges szolgáltatásokhoz juthatnak, elkerülve ezzel a büntetést, és helyzetük további romlását.

A Kormány

.../2010. (...) Korm.

h a t á r o z a t a

az utcán élő hajléktalan emberek számának csökkentését, a lakhatás biztonságának megerősítését, a hajléktalanság megelőzését és a hajléktalan emberek ellátórendszerének fejlesztését célzó Középtávú Intézkedési Tervről

A Kormány a társadalmi igazságosság és szolidaritás megerősítése, a hajléktalanság problémájának megelőzése, a hajléktalanságból kivezető valós utak biztosítása, valamint a biztonságos lakhatás megerősítése érdekében elvégzendő feladatokról a következő határozatot hozza:

1. A közterületeken élő hajléktalan emberek lakhatási támogatására és intézményi ellátásának bővítésére, továbbá az intézményi szolgáltatásoknak a tartósan a közterületen élők elhelyezésére alkalmassá tételének elősegítésére – a Hajléktalanokért Közalapítvány közreműködő szervként való bevonásával – pályázati programot kell indítani. A pályázati program forrásául a 1136/2010. (VI. 29.) Korm. határozat 2. sz. *mellékletében* meghatározott címrend szerinti XX. fejezet 20. cím 44. alcím „Kriziskezelő programok” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretének terhére a korábbiakban a Hajléktalanokért Közalapítvány számára biztosított keretösszeg maradványát teljes egészében fel kell használni.

Felelős: a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter

Határidő: a pályázat kiírására: 2011. február 28.

2. A tartós ápolásra szoruló hajléktalan emberek megfelelő intézményi ellátása érdekében javasolni, és segíteni kell megyénként és Budapesten a meglévő intézményi kapacitáson belül 10-10 olyan idősothtoni férőhely biztosítását, ahol lehetőség nyílik hajléktalan – elsősorban utcán élő – ember elhelyezésére.

Felelős: a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter

Határidő: folyamatos

3. Az érintett szervezetek és intézmények bevonásával ki kell dolgozni egy szakmai ajánlást, amely tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek biztosítása javasolt a közterület használatára és a közterület-használatra vonatkozó előírások megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó önkormányzati rendelet meghozatala előtt.

Felelős: a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter
az önkormányzatokért felelős miniszter

Határidő: 2011. február 28.

4. A Kormány felkéri Budapest Főváros Önkormányzatát és a fővárosi kerületek, a megyei jogú városok és a megyeszékhelyek, valamint minden olyan település önkormányzatát, ahol a hajléktalan emberek által jellemzően szálláshelyül használt forgalmas közlekedési csomópont van, hogy ezeken

a csomópontokon alakítsanak ki az elemi szükségleteket (legalább vízvételi lehetőséget, fűtött helyen pihenés céljára szolgáló padokat vagy székeket, illemhelyet) ingyenesen biztosító pihenőhelyeket.

5. A Kormány felhívja az érintett minisztereket arra, hogy vizsgálják meg annak a gazdasági és jogi feltételeit, hogy milyen módon lehetne a 4. pont szerinti közterületeken megvalósuló beruházások esetében az ott meghatározott pihenőhelyek kialakítását a beruházó kötelezettségéül előírni.

Felelős: a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter
az önkormányzatokért felelős miniszter
a fejlesztéspolitikáért, a fejlesztési céllelőirányzatok kezeléséért felelős miniszter
Határidő: 2011. február 28.

6. A Kormány felkéri a települési önkormányzatokat arra, hogy hozzanak létre és működtessenek az utcai hajléktalanság kezelését, az ellátórendszer működésének hatékonyabbá tételét és a lakhatás biztonságának megerősítését célzó, valamennyi érintett fél részvételével vagy képviselével megvalósuló, rendszeresen ülésező helyi konzultatív testületet és biztosítsák az általa megfogalmazott elképzelések nyilvánosságát.

7. Meg kell vizsgálni, hogy milyen okok vezettek a hajléktalan személyek lakhatását és foglalkoztatását elősegítő TÁMOP 5.3.3. elnevezésű programmal kapcsolatban tapasztalt alacsony pályázói aktivitáshoz, és meg kell határozni mindazokat a szükséges lépéseket, módosításokat és feladatokat, amelyek eredményeként a pályázói kedv növelhető, annak érdekében, hogy a jelenleginél több – az eredetileg meghatározott indikátorokat elérő számú – hajléktalan – elsősorban utcán élő – ember programba történő bevonása valósulhasson meg.

Felelős: a fejlesztéspolitikáért, a fejlesztési céllelőirányzatok kezeléséért felelős miniszter
a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter
a társadalmi felzárkóztatásért felelős miniszter
Határidő: 2011. március 31.

8. Az érintett minisztériumok, szakértők, valamint társadalmi és érdekképviselői szervezetek képviselőinek részvételével munkacsoportot kell létrehozni annak átfogó és rendszerszerű vizsgálatára, hogy milyen gazdasági és jogi feltételek szükségesek ahhoz, hogy

- a) bővüljön a bérlakás-állomány,
- b) a saját tulajdonú lakás építésére vagy megvásárlására ösztönző támogatási rendszer helyett hangsúlyosabbá váljanak a lakástámogatási (ezen belül is kiemelten a lakbér-támogatási) konstrukciók,
- c) differenciált, de egységes szerkezetű, konzisztens célokat és logikát szolgáló lakáshoz jutási és lakásmegtartási támogatási rendszer jöjjön létre,
- d) a lakásügyi szabályozó rendszer megfeleljen a fentiek szerinti, új szemléletű lakáspolitikai elvárásoknak, és biztosítsa a lakhatás biztonságát,
- e) a lakáspolitikát, megerősítve a szociális lakáspolitikát, a szociális szempontokat a korábbiaknál erőteljesebben vegye figyelembe és törekedjen a más jóléti szférákkal közös megoldásokra és a velük való együttműködésre.

Felelős: az építésgazdaságért, valamint a lakásgazdálkodásért és lakáspolitikáért felelős miniszter
a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter

a társadalmi felzárkóztatásért felelős miniszter
az építésügyért felelős miniszter
a fejlesztéspolitikáért, a fejlesztési céllelőirányzatok kezeléséért felelős miniszter

Határidő: 2011. május 31.

9. Az érintett minisztériumok, szakértők, valamint társadalmi és érdekképviselői szervezetek képviselőinek részvételével munkacsoportot kell létrehozni

- a) a családok, egyének lakhatása biztonságának megerősítésére,
- b) a kilakoltatásokat időben jelző jelzőrendszer kialakítására,
- c) a kilakoltatások elkerülését célzó intézkedések meghatározására,
- d) a kilakoltatott családok, egyének lakhatáshoz juttatására, és
- e) a gazdasági válság következtében kilakoltatással fenyegetett családok, egyének

helyzetének rendezésére,

irányuló javaslatok, feladatok és ezek finanszírozási feltételeinek átfogó és rendszerszerű vizsgálatára.

Felelős: a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter
a társadalmi felzárkóztatásért felelős miniszter
az építésügyért felelős miniszter
a fejlesztéspolitikáért, a fejlesztési céllelőirányzatok kezeléséért felelős miniszter
az építésgazdaságért, valamint a lakásgazdálkodásért és lakáspolitikáért felelős miniszter

Határidő: 2011. március 31.

10. Az érintett minisztériumok, szakértők, valamint társadalmi és érdekképviselői szervezetek képviselőinek részvételével munkacsoportot kell létrehozni a hajléktalan-ellátás szakmai és finanszírozási feltételrendszerének és működésének felülvizsgálatára, valamint a közterületeken élő hajléktalan személyek szempontjából hatékony, a társadalmi rehabilitáció felé irányuló és személyre szabott ellátást nyújtó intézményrendszer kialakításához szükséges szakmai, finanszírozási feladatok, intézkedések meghatározására.

Felelős: a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter
a társadalmi felzárkóztatásért felelős miniszter
az építésügyért felelős miniszter
a fejlesztéspolitikáért, a fejlesztési céllelőirányzatok kezeléséért felelős miniszter
az építésgazdaságért, valamint a lakásgazdálkodásért és lakáspolitikáért felelős miniszter

Határidő: 2011. május 31.

11. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.